

2. Лаврук В. В., Покотильська Н. В., Лаврук О. С. Завдання сучасного землеустрою в системі управління земельними ресурсами та землекористуванням. *Агросвіт*. 2019. № 3. С. 3-10.
3. Третяк А. М., Дорош О.С. Управління земельними ресурсами : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2006. 360 с.
4. Третяк А. М., Дорош О.С. Управління земельними ресурсами : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2006. 360 с.

Калинчук А.С.
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»
Науковий керівник: канд. с-г. наук, асистент Кушнірук Т.М.
Подільський державний аграрно-технічний університет
Кам'янець-Подільський, Україна

СТАЛЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ – ОСНОВА ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Сталий розвиток (англ. sustainable development) — процес зміни підходів до використання природних ресурсів, направлення інвестицій, орієнтації науково-технічного прогресу, розвитку особистості людини та інституційних змін, які узгоджені між собою та поліпшують існуючий і майбутній потенціал для задоволення потреб людей.

Використання земельного фонду в контексті Концепції сталого розвитку вивчається як цілісна система, що задовольняє соціально справедливий розподіл потреб для людей, створює умови для належного використання землі землевласниками і землекористувачами. Сталий розвиток, на відміну від традиційного економічного, забезпечує використання та збереження земельних

ресурсів для прийдешніх поколінь, не погіршуючи при цьому їхнього стану.

Серед держав Європи Україна має найбільше антропогенне навантаження. Практично на всій території інтегральний показник навантаження негативний, в тому числі в сільському господарстві. Разом із тим на двох третинах території областей екологічна ситуація навколишнього середовища є гостро критичною та несприятливою для проживання

населення. Загалом все це свідчить про нагальну потребу в розв'язанні екологічних проблем і перехід національного господарства на модель сталого розвитку.

Нині не можна зводити земельні відносини тільки до проблем раціонального використання ґрунтового покриву (верхнього родючого шару), але й необхідно враховувати процеси глобалізації, що безпосередньо впливають як на земельні ресурси, так і на біологічні та соціальні умови існування людей.

Головною метою сталого землекористування є створення таких політичних, соціально-економічних та екологічних умов, які б давали можливість найраціональніше, вискоєфективно використовувати земельні ресурси, поліпшувати добробут людей і навколишнє середовища. Розв'язання економічних, соціальних й екологічних проблем при використанні земельних ресурсів, сталий розвиток покликаний забезпечити покращення якісного стану земельних ресурсів і зростання добробуту населення.

Сучасний рівень використання земель не забезпечує відтворення земельних ресурсів, а навпаки, призводить до погіршення якісного стану землі. Використання сільськогосподарських земель має бути екологобезпечним і підтримувати стратегію сталого розвитку.

Стратегія поліпшення екологічного стану землекористування передбачає: формування продуктивних та екологостійких агроландшафтів; гармонійне поєднання законів природи й економіки; забезпечення розширеного відтворення родючості земель шляхом реалізації комплексу природоохоронних заходів; удосконалення структури, як сільськогосподарських угідь, так і посівних площ із метою забезпечення позитивного балансу вмісту гумусу; пристосування сільськогосподарського виробництва до природних та соціально-економічних умов території; створення механізмів еколого-економічної відповідальності землекористувачів і землевласників за порушення екологічного законодавства у галузі земельних відносин .

Під раціональним землекористуванням сільськогосподарського призначення, передусім, розуміють земельну територію або земельний масив, які функціонують на засадах права володіння, користування чи оренди, умови використання яких забезпечують максимально ефективно та оптимальне використання природних, земельних і людських ресурсів .

Отже, важливо й необхідно вдосконалювати структури земельних ресурсів і угідь, особливо з урахуванням потреби в зростанні площ інших категорій земель. Так, проектом Загальнодержавної програми використання та охорони земель передбачено збільшення площ земель несільськогосподарського призначення. Зокрема, землі природно-заповідного й іншого природоохоронного призначення планується довести до 3,5 млн га. Заплановано збільшення площ земель лісгосподарського призначення на 5,7%, рекреаційного – 7, історико-культурного призначення на 114,4 %. З урахування природного потенціалу території країни їх співвіднесення з напрямками спеціалізації, формами територіального зосередження й регіональними масштабами виробництва сільськогосподарської продукції та споживчим попитом населення є одним з головних завдань у розв'язанні проблеми сталого розвитку України .

Визначення науково обґрунтованих меж використання сільськогосподарським виробництвом природних ресурсів, виходячи з їхніх зональних особливостей, дає змогу забезпечувати дійсно раціональне й ефективно використання цих ресурсів на основі розумного балансу потреб і можливостей кожного регіону.

Список використаних джерел

1. Богіра М. С. Землекористування в ринкових умовах: еколого-економічний аспект. Львів : Новий світ, 2008. 226 с.
2. Концепція сталого розвитку України / В. В. Волошин, Н. М. Гордієнко, І. О. Горленко та ін. Київ, 1997. 17 с.
3. Кінаш І.А. Вторинне ресурсокористування, як чинник ефективної ресурсощадної діяльності. *Економічний форум*. Вип. 1, Луцьк : ЛНТУ, 2016. С.104-108.

4. Третяк А.М. Концепція вдосконалення земельних відносин в Україні. Державна цільова програма на 2007–2015 рр. *Землевпоряд. вісн.* 2006. № 3. С. 27–30.

Кльок Х.В.

*здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»
Науковий керівник: канд. екон. наук., доц. Нестеренко Г.Б.
Львівський національний аграрний університет,
Львів, Україна*

СУЧАСНІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ І СПОСОБИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Наприкінці ХХ століття людство опинилося у пастці гострих екологічних проблем власного соціально-економічного розвитку. Кількісне та якісне нарощування обсягів енергоречовинного обміну між суспільством і природним середовищем, прискорення темпів науково-технічного прогресу, залучення до господарського обороту дедалі більшої маси природних ресурсів, зростання масштабів природокористування та посилення антропогенного тиску на довкілля створило напружену ресурсно-екологічну ситуацію. Вона є критичною з огляду на асиміляційні та відновлювальні можливості біосфери. Оскільки навколишнє середовище є не лише природним базисом, джерелом виробничої та перетворювальної діяльності людини, а й виконує важливі функції фізичного, психічного, естетичного середовища людського буття, то забруднення об'єктивно перешкоджають процесам суспільного відтворення. Все це викликає загрозу здоров'ю та життєдіяльності людини.

Зворотна реакція довкілля на екологічно не виважену антропогенну діяльність тим гостріша, чим активнішим та масштабнішим є суспільне споживання природних ресурсів. За умов «демографічного вибуху» та науково-технічного прогресу діє своєрідний «екологічний бумеранг», який завдає природі, а відтак і людству чимдалі більшої шкоди.

За глобальною оцінкою Міжнародного фунтового центру (Нідерланди), внаслідок антропогенної діяльності вже деградовано понад 15% світового